

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

**Diana, Antonino
Lugduni, M. DC. LXXX.**

33. An Episcopus possit cogere, vt aliquis acceptet munus executoris, &
quid de Religiosis. Ex p. 8. tr. 5. res. 60.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

Quæ hîc est in superiori resolutione diximus, fallit tamen hoc in Religiosis, si compellantur a suo Superiore quia tenentur illi parere strictiori vinculo obedientiæ, quam aliis Episcopis, vel aliis superioribus. Ita Vasquez *opus. de test. c. 9. §. 3. dub. 2. n. 39.*

§. pro Religiosis in Ref. seq.

RESOL. XXXIII.

An Episcopus possit cogere, ut aliquis accipiat munus Executoris: & quid de Religiosis? Ex part. 8. tract. 5. Refol. 60.

Sup. hoc quo ad laicos supra in Ref. 30. & 11. & pro Religiosis cum eodem Vasquez hoc citato in fine præcedentis Ref.

§. 1. Quid Episcopum in ordine ad laicos, respondeo negatiue; quoad Prælatum in ordine ad Religiosos; respondeo affirmatiue. Et ita Vasq. *Opus. de test. c. 9. §. 3. dub. 2. n. 79.* sic ait. Non potest ab Episcopo aliquis cogi, ut sit executor voluntatis defuncti, bene tamen Religiosus a suo superiore, quia tenetur illi parere in omnibus strictiori vinculo obedientiæ; quis quàm suo Episcopo. Hæc ille.

RESOL. XXXIV.

Quomodo Executores, si sint plures procedere debeant? Et an, quando plures Executores, vel commissarii constituti sunt, præualeat, quod maior pars fecerit etiam separatiim?

An hoc procedat, quando capitulo, suo Vniuersitati commissio testamentaria iniungitur? Ex p. 8. tr. 5. Ref. 29.

§. 1. Ad hoc dubium breuiter sic responder Molina *de iust. l. 1. tr. 2. disp. 248.* Quando multi constituti sunt executores alicuius testamenti, quidam eorum mortui sunt, aut in remotis agant, aut concurrere non velint ad testamenti executionem, ceteri, etiam si vnus tantum sit, procedere possunt ad executionem testamenti, nisi testator contrarium expresserit. Ita habetur *c. Religiosus, §. ult. de Test. l. 6.* vbi gloss. quam Sylu. *verb. test. 2. q. 5. promunc. 1.* & alij sequuntur, ait, si quis eorum sit in loco propinquo, & admonitus intra terminum præscriptum non aduenerit, reliquos procedere posse ad executionem. Ita Molina, cui adde Sanchez *in opus. l. 2. l. 4. c. 1. dub. 44.* quos sequitur Cardinalis de Lugo *de iust. l. 2. disp. 24, sect. 16. n. 3: 1.*

2. Sed melius, & latius pertractat hanc quæstionem Carpius *de exec. test. lib. 3. c. 2. per totum;* nam primò aliquando plures executores in testamento nominantur; aliquando ita plures constituuntur quòd cuilibet eorum eadem potestas in solidum mandatur; hoc supposito.

3. Dico primò, quòd quando plures commissarii nominantur, omnes (& non vnus sine alio) voluntatem defuncti exequi tenentur, *c. Religiosus 2. §. sanè, de test. l. 6.* vbi gloss. *verb. simpliciter, Speculator tit. de instr. edit. Carunc vero aliquas num. 12. post med. vers. & nota quòd ideo,* Ioannes Andr. *in nouella, dict. §. sanè coll. 3. vers. si sunt plures,* vbi Anchar. *n. 3. tertio nota.* Dominicus, *n. 1. ibi, causâ legitima sustinente,* Philippus Franciscus *n. 10.* vbi ex Archidiacono docet, quòd executores sunt plures, debent omnes simul agere in iudicio, vel procuratorem constituere, qui nomine omnium compareat.

4. Declaratur dicta conclusio, nisi vnus executorum seu commissariorum mortuus fuerit, vel absens in remotis, aut exequi noluerit; quia alius adimplere potest, ut ex dicto §. sanè, expressè dicitur.

5. Nota quòd dictum est in remotis; quia si commissarius de proximo venire potest, ceteri tenentur eum expectare, dicto §. sanè, ibi, *vel in remotis agente,*

vbi glossa *verb. in remotis,* ait, quòd si non multum distat, vocabitur, & si in termino assignato non venerit, procedet forcius sine illo. Et hæc vera sunt, nisi consensus maioris partis accedat, tunc necessario non est vocandus.

6. Rursus prædicta declaratio (si vnus mortuus fuerit) extenditur in impedito morbo continuo, nam alij, seu alius commissarij voluntatem postremam perficere poterunt.

7. Extenditur præterea dicta declaratio, & dispositio dicti §. sanè, in eo euentu, in quo plures, tres, vel quatuor executores, vel commissarij nominati sunt, quia aliquibus mortuis, impeditis, vel absentibus, vnus, vel reliqui voluntatem postremam exequi poterunt, etiam si dictus §. sanè, videatur loqui tantum in duobus executoribus, ibi, *vnus, & ibi, alius;* nam §. incipit per verbum, *duobus,* & eadem ratio militat in tribus, vel quatuor executoribus, seu commissariis (aliquo eorum mortuo, seu impedito, quod in duobus).

8. Et tandem prædicta conclusio explanatur, ut non habeat locum, quando certa res, certo loco, seu personis relicta fuerit: siquidem concursus omnium executorum necessarius non est, quo ad eius executionem, cum actus vnus voluntate perficiatur.

9. Dico secundo, quòd vbi plures executores, seu commissarij constituti sunt, præualeat quod maior pars fecerit, ut communiter scribentes sentiunt in dicto §. sanè, dicta l. 38. Tauri, ibi, *cumplese y execute se lo que mandare y declarar la maior parte de ellos,* cum ferè in omnibus negotiis à pluribus expediendis statum maiori parti, l. quod maior ff. ad municipalem, cap. 1. de his que sunt à maiori parte.

10. Extenditur hæc conclusio, etiam si executores, seu commissarij vocati non sint, nec in vnum conueniantur; quia præualeat quod maior pars separatiim fecerit. Cuius ratio est, quia quando actus explicandus est per singulos, ut singulos, nec aliorum præiudicium versatur; quia aliquis eorum non patitur damnum effectuale, cum ceteri commissarij, vel maior pars eorum votum suum explicare valeat, intra terminos iuris, vel à testatore assignatos: inde est ut sufficiat, quod maior pars separatiim fecerit: at non procederet, quando Capitulo, seu vniuersitati commissio testamentarij iniungitur: siquidem tunc collegialiter Capitulum conueniri debet, nec separatiim personæ Collegij votum suum explicare poterunt ex commissione enim facta à testatore Capitulo, ita consequenter videtur iniunctum. Et hæc omnia ex multis aliis Doctoribus, & rationibus firmat Carpius *loc. cit.*

RESOL. XXXV.

Quid faciendum, quando duosunt tantum Executores, & dissentiant?

Et quid est dicendum, si vnus est Episcopus, alter iudex secularis. Vnus Clericus, alter secularis: Vnus consanguineus, alter extraneus: Vnus masculus, alter femina? Ex p. 8. tr. 5. Ref. 30.

§. 1. Pro responsione huius dubij Carpius *de exec. testam. lib. 3. cap. 2. num. 30.* sequentes casus separat.

2. Primus si vnus sit Clericus, & alter laicus, ut tunc vox Clerici præferatur, ut tenet Andreas Siculus *in cap. sua nos, columna 7. de testam.* propterea cum refert, & sequitur Palatius Rubius *in reper. cap. per testam, & donat. §. 43. n. 8.* Gomez Arias *in d. l. 38. Tauri, n. 5. in fine.* Spino *in test. gl. 28. n. 19. vers. quod intelligit.* Quod sanè accipiendum est, ut (ceteris paribus) Episcopus, seu iudex secularis voto Clerici potius accedat, ut est de mente Baldi statim citandi.

3. Secundus